

Asia C-120/24**Ennakkoratkaisupyyntö****Jättämispäivä:**

15.2.2024

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettua)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

14.2.2024

Kantaja ensimmäisessä oikeusasteessa ja valittaja:

”Unigames” UAB

Vastaaja ensimmäisessä oikeusasteessa ja vastapuoli:

Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

[– –]

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

(ylin hallintotuomioistuin, Liettua)

VÄLIPÄÄTÖS

14.2.2024

[– –]

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismasin asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokoonpanossa, [– –] [tuomioistuimen kokoonpano] [– –] on tutkinut tuomioistuimen istunnossa kirjallisessa valitusmenettelyssä hallintoasian, joka koskee valitusta, jonka valittajana oleva yksityinen osakeyhtiö Unigames on tehnyt Vilniaus apygardos administracinis teismasin (alueellinen hallintotuomioistuin, Vilna, Liettua) 10.8.2022 antamasta tuomiosta hallintoasiassa, jossa oli kyse valittajan [– –] vastapuolena olevaa Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijosia (Liettuan tasavallan valtiovarainministeriön alainen onnenpelien valvontaviranomainen)

vastaan nostamasta kanteesta, jossa vaadittiin viimeksi mainitun tekemän päätöksen kumoamista.

Asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokoonpanossa,

on todennut seuraavaa:

I.

- 1 Käsiteltävässä asiassa on kyse valittajan, joka on yksityinen osakeyhtiö Unigames ja jolle on myönnetty toimilupa nro 0118 onnenpelitoiminnan harjoittamiseen luokkaan B kuuluvilla koneilla (jäljempänä valittaja), ja vastapuolena olevan Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijosin (jäljempänä vastapuoli tai viranomainen) välisestä riidasta, joka koskee viranomaisen johtajan 19.5.2022 antamaa päätöstä nro DIE-314, joka puolestaan koskee 14.10.2021 annetun tarkastuspäätöksen nro PT-36-(7.3) mukaisesti tehtyä ”Unigames” UAB:n ennalta ilmoittamatonta erityistarkastusta (Tarnybos direktoriaus 2022 m. gegužės 19 d. įsakymas Nr. DIE-314 ”Dėl atlikto UAB ”Unigames” neplaninio specialiojo patikrinimo pagal 2021 m. spalio 14 d. pavedimą patikrinti Nr. PT-36-(7.3)”, jäljempänä päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Euroopan unionin oikeus

- 2 Teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9.9.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 (kodifikaatio) (jäljempänä direktiivi 2015/1535) 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle välittömästi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset, paitsi kun on kyse kansainvälisen tai eurooppalaisen standardin käyttöönotosta sellaisenaan, jolloin pelkkä tiedonanto riittää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 7 artiklan säännösten soveltamista. Niiden on toimitettava komissiolle myös ilmoitus niistä syistä, joiden vuoksi tällaisen teknisen määräyksen laatiminen on tarpeen, jollei näitä syitä selvitetä jo ehdotuksessa.

Jäsenvaltioiden on tarvittaessa toimitettava komissiolle samalla kertaa keskeisimpien ja välittömästi asiaa koskevien perustana olevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten teksti, jos sen tunteminen on tarpeen teknistä määräystä koskevan ehdotuksen vaikutuksen arvioimiseksi ja jollei sitä ole toimitettu aiemman tiedonannon yhteydessä.

Jäsenvaltioiden on toimitettava teknistä määräystä koskeva ehdotus uudelleen komissiolle tämän kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa mainituin edellytyksin, jos ne tekevät ehdotukseen sellaisia huomattavia muutoksia, jotka

muuttavat sen soveltamisalaa, lyhentävät alun perin suunniteltua soveltamisaikataulua, lisäävät eritelmiä tai vaatimuksia taikka tiukentavat niitä.

— —”

- 3 Direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan b alakohdan määritelmän mukaan ”palvelulla” tarkoitetaan ”kaikkia tietoyhteiskunnan palveluja, toisin sanoen kaikkia etäpalveluina sähköisessä muodossa palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavia palveluja, joista tavallisesti maksetaan korvaus.

Tässä määritelmässä tarkoitetaan:

- i) ’etäpalvelulla’ palvelua, joka toimitetaan siten, että osapuolet eivät ole samanaikaisesti läsnä;
- ii) ilmaisulla ’sähköisessä muodossa’ palvelua, joka lähetetään lähetyspaikasta ja vastaanotetaan määränpäässä tietoja elektronisesti käsittelevien laitteiden (mukaan lukien digitaalinen pakkaaminen) tai tietojen säilytyksen avulla ja joka lähetetään, siirretään ja vastaanotetaan kokonaan linjoja, radioyhteyttä, optisia tai muita elektromagneettisia välineitä käyttäen;
- iii) ’palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavalla palvelulla’ palvelua, joka toimitetaan henkilökohtaisen pyynnön perusteella tapahtuvana tiedonsiirtona.

Ohjeellinen luettelo palveluista, joita ei tarkoiteta tässä määritelmässä, on liitteessä I;”

- 4 Direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan ”palveluja koskevalla määräyksellä” tarkoitetaan ”yleisluontoista vaatimusta, joka koskee b alakohdassa tarkoitettujen palvelujen saatavuutta ja palvelutoiminnan harjoittamista, erityisesti palvelun tarjoajaa, palveluja ja palvelujen vastaanottajaa koskevia määräyksiä, lukuun ottamatta määräyksiä, jotka eivät erityisesti koske kyseisessä alakohdassa määriteltyjä palveluja.

Tässä määritelmässä:

- i) määräyksen katsotaan koskevan nimenomaisesti tietoyhteiskunnan palveluja, jos sen perusteluissa ja sen säädösosassa todetaan, että sen erityistavoitteena on joko kokonaisuudessaan tai tiettyjen erikseen täsmennettyjen säännösten osalta nimenomaisesti ja kohdennetusti säännellä näitä palveluja;
- ii) määräyksen ei katsota koskevan nimenomaisesti tietoyhteiskunnan palveluja, jos se koskee niitä vain epäsuorasti tai satunnaisesti”.

- 5 Direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdan määritelmän mukaan ”teknisellä määräyksellä” tarkoitetaan ”teknistä eritelmiä tai muuta vaatimusta

taikka palveluja koskevaa määräystä, mukaan lukien sovellettavat hallinnolliset määräykset, jonka noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista ja joka koskee kaupan pitämistä, palvelujen tarjoamista, palvelujen tarjoajien sijoittautumista tai käyttöä jäsenvaltiossa tai suuressa osassa sen aluetta sekä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö taikka joissa kielletään palvelujen tarjoaminen, palvelujen käyttö tai sijoittautuminen palvelujen tarjoajana, sanotun kuitenkin rajoittamatta 7 artiklan säännösten soveltamista.

Teknisiä määräyksiä, joita noudatetaan tosiasiallisesti, ovat erityisesti:

- i) jäsenvaltion lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, jotka koskevat joko teknisiä eritelmiä tai muita vaatimuksia taikka palveluja koskevia määräyksiä tai ammatillisia sääntöjä tai menettelyohjeita, joissa itsessään viitataan teknisiin eritelmiin tai muihin vaatimuksiin taikka palveluja koskeviin määräyksiin, ja joiden noudattaminen antaa edellyttää näissä laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä vahvistettujen vaatimusten mukaisuutta;
- ii) vapaaehtoiset sopimukset, joissa viranomaisen on osapuolena ja joiden tarkoituksena on yleisen edun nimissä teknisten eritelmien tai muiden vaatimusten taikka palveluja koskevien määräysten noudattaminen, lukuun ottamatta julkisia hankintoja koskevia sopimuksia;
- iii) tekniset eritelmät tai muut vaatimukset tai palveluja koskevat säännöt, jotka liittyvät verotus- tai rahoitustoimenpiteisiin, jotka vaikuttavat tuotteiden tai palveluiden kulutukseen rohkaisemalla näiden teknisten eritelmien tai muiden vaatimusten taikka palveluja koskevien määräysten noudattamista; tämä ei koske kansallisiin sosiaaliturvajärjestelmiin liittyviä palveluja koskevia teknisiä eritelmiä, muita vaatimuksia tai määräyksiä.

Mukaan luetaan tekniset määräykset, jotka jäsenvaltioiden nimeämät viranomaiset ovat vahvistaneet ja jotka esitetään komission 2 artiklassa tarkoitetun komitean puitteissa laatimassa luettelossa, joka tarvittaessa saatetaan ajan tasalle.

Tämän luettelon muuttamisessa käytetään tätä samaa menettelyä;”

Oikeusperusta

Kansallinen oikeus

- 6 Onnenpeleistä annetun Liettuan tasavallan lain (Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymas, sellaisena kuin se on muutettuna 20.5.2021 annetulla lailla nro XIV-337, joka on merkityksellinen tämän hallintoasian kannalta; jäljempänä onnenpelilaki) 10 §:n 19 momentissa säädetään seuraavaa: ”Liettuan tasavallassa on kiellettyä kannustaa osallistumaan onnenpeleihin levittämällä tietoa tai harjoittamalla suostuttelua missä tahansa muodossa ja millä tahansa keinoilla, joihin kuuluvat erityistapahtumat, testipelit, alennukset, lahjat ja itse

onnenpelitoiminnan harjoittajan tarjoamat vastaavat kannustimet, onnenpeleihin tai etäonnenpeleihin osallistumisen kannustamiseksi.”

- 7 Onnenpelilain, sellaisena kuin se oli voimassa 20.5.2021 annetulla lailla tehtyyn muutokseen saakka (21.5.2015 annetun lain nro XII-1734 mukainen versio), 10 §:n 19 momentissa säädettiin, että Liettuan tasavallassa on kiellettyä kannustaa osallistumaan onnenpeleihin seuraavilla tavoilla:

”1) antamalla pelaajalle oikeus saada onnenpelitoiminnan harjoittajalta lahjoja heti tai tietyn ajanjakson kuluessa onnenpeleihin osallistumisesta;

2) järjestämällä pelejä tai kilpailuja, testipelejä, arpajaisia ja muita tapahtumia, jotka kannustavat osallistumaan onnenpeleihin, etänä tapahtuvat onnenpelit mukaan lukien, onnenpelipaikkojen tai onnenpelitoiminnan harjoittajan verkkosivuston ulkopuolella”.

Asian kannalta merkitykselliset tosiseikat

- 8 Tarkastaessaan osoitteessa <https://uniclub.lt/> olevan valittajan verkkosivuston viranomaisen tarkastusyksikön asiantuntijat kirjasiivat seuraavat tiedot: ”Spearhead Explosion 43 uutta peliä!”, ”ELK-koneet. 25 pelikonetta!”, ”Kuumimmat pelit”, ”Huippunopeat maksut. Maksu sekunneissa!”, ”24/7 talletukset/maksut. Revolut on täällä!”, ”Valitse yli 1 000 kasinopelistä”, ”– – napsauta Bet Builder -tarjousta ja yhdistele eri tapahtumia samoissa peleissä! Meillä tämä väline kelpaa monissa eri urheilulajeissa ja yhdistelmissä! – –”, ”Lunasta voittonsi! Maksut ennen pelin loppumista!” ”Kokemuksemme, pelaamisen helppous, laatu ja innovaatio erottavat meidät muista”, ”Peliportaalin käyttäminen on äärimmäisen vaivatonta ja helppoa. Kaikki on suunniteltu niin, että sinä voit rentoutua ja pitää hauskaa”, ”Kasinopelejä huippukehittäjiltä”, ”Nopeat talletukset ja maksut” ja niin edelleen. Vastapuoli katsoi, että nämä tiedot rikkovat onnenpeleihin osallistumiseen kannustamista koskevaa kieltoa (onnenpelilain 10 §:n 19 momentti).
- 9 Viranomaisen johtajan ehdotuksesta tehdyssä valittajaa koskevassa ennalta ilmoittamattomassa tarkastuksessa paljastui sääntöjenvastaisuuksia, ja sen perusteella annettiin päätös [– –], jossa 1) todetaan, ettei valittajan rikkomista ole lopetettu päätöksen antamispäivän jälkeen, sillä valittajan verkkosivustolla julkaistaan edelleen tietoja, joiden tarkoituksena on kiinnittää huomiota valittajan tarjontaan ja kannustaa onnenpeleihin mainoslauseilla tai -sanoilla tai joiden tarkoituksena on kiinnittää huomiota valittajan uskottavuuteen, valittajan verkkosivuston tarjoaman valikoiman ainutlaatuisuuteen tai valittajan palvelujen erityispiirteisiin, mikä merkitsee onnenpeleihin osallistumiseen kannustamista koskevan kiellon (onnenpelilain 10 §:n 19 momentti) rikkomista; 2) todetaan, että tarkastuksessa kirjatut ja valittajan verkkosivustolla 13.10.2021[– –] ja 3.2.2022 välisenä aikana julkaistut tiedot kannustavat valittajan verkkosivustolla vierailevia osallistumaan onnenpeleihin etänä onnenpelilain 10 §:n 19 momentin vastaisesti; 3) vahvistetaan tarkastuksen päätelmä ja määrätään valittajalle 12 662 euron sakko

tarkastuksessa todetusta rikkomisesta; 4) varoitetaan valittajaa sille luokkaan B kuuluvien pelikoneiden käyttämiseen myönnetyn toimiluvan mahdollisesta peruuttamisesta todetun rikkomisen seurauksena; 5) vaaditaan valittajaa lopettamaan rikkominen viimeistään 20.6.2022 ja 6) ilmoitetaan valittajalle, että se on velvollinen maksamaan vastapuolen sille määräämän sakon valtiolle kolmen kuukauden kuluessa päätöksen vastaanottamisesta [– –]. Jos päätökseen haetaan muutosta [– –], sakko on maksettava kolmen kuukauden kuluessa ajankohdasta, jona muutoksenhaun hylkäävästä tuomioistuinratkaisusta tulee lopullinen.

- 10 [– –][toistettuja tietoja]
- 11 Ensimmäisen asteen tuomioistuin vahvisti viranomaisen kannan ja hylkäsi valittajan nostaman kanteen 10.8.2022 antamallaan tuomiolla. Se ei hyväksynyt valittajan väitteitä siitä, että menettelyä onnenpelilain 10 §:n 19 momentin antamiseksi oli rikottu – kyseisen tuomioistuimen mukaan onnenpeleihin kannustamista koskevaa kieltoa ei otettu äskettäin käyttöön onnenpelilaissa, koska se sisältyi kyseiseen lakiin ja oli voimassa ennen onnenpelilain 10 §:n 19 momentin muuttamista, mutta kiellon sanamuoto liittyi onnenpeleihin kannustamisen tiettyjen tapojen ja keinojen, jotka ovat kiellettyjä, yksilöimiseen. Ensimmäisen asteen tuomioistuin katsoi, että Lietuvos standartizacijos departamentas (Liettuan standardisointilautakunta) ei ollut direktiivin 2015/1535 vaatimusten mukaisesti velvollinen ilmoittamaan Euroopan komissiolle ennen lainsäätäjän onnenpelilain 10 §:n 19 momenttiin tekemiä muutoksia, ja hylkäsi näin myös perusteettomana valittajan väitteet, joiden mukaan onnenpelilain 10 §:n 19 momenttia ei voida soveltaa siihen.
- 12 Valituksessaan valittaja vaatii, että ensimmäisen asteen tuomioistuimen antama tuomio kumotaan ja että annetaan uusi tuomio, jossa hyväksytään sen nostama kanne ja kumotaan päätös.
- 13 Valitukseen antamassaan vastauksessa vastapuoli [– –] vaatii, että valitus hylätään ja että ensimmäisen asteen tuomioistuimessa annettu tuomio säilytetään ennallaan.

Asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokoonpanossa,

katsoo seuraavaa:

II.

- 14 Kun otetaan huomioon, että onnenpelilain muuttamisen jälkeen komissiolle ei ilmoitettu onnenpelilain 10 §:n 19 momentin uudesta versiosta, jossa kielletään onnenpeleihin osallistumiseen kannustaminen, tässä hallintomenettelyssä tulee esille kysymyksiä direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdan ja 5 artiklan 1 kohdan tulkinnasta käsiteltävän asian olosuhteissa. [– –] [Lietuvos vyriausiasis administracinis teismasin velvollisuus esittää ennakkoratkaisupyyntö SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti]

Onnenpelilain 10 §:n 19 momenttiin sisältyvän sääntelyn luokitteluun direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu ”tekniseksi määräykseksi”

- 15 Direktiivin 2015/1535 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle välittömästi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset siinä mainittuja tapauksia lukuun ottamatta. Tällaista ennakoilmoitusvelvollisuutta sovelletaan siten vain silloin, kun kyseisen ehdotuksen kohteena on mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu tekninen määräys (unionin tuomioistuimen tuomio 3.12.2020, Star Taxi App SRL, C-62/19, EU:C:2020:980, 58 kohta). Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan se, ettei jäsenvaltio noudata velvollisuutta ilmoittaa tällaisesta ehdotuksesta etukäteen, johtaa siihen, ettei kyseiseen ”tekniseen määräykseen” voida vedota yksityistä vastaan rikosoikeudellisessa menettelyssä (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 4.2.2016, Sebat Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, 84 kohta) tai yksityisten oikeussubjektien välisessä oikeusriidassa (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 27.10.2016, James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Edellä esitetyn perusteella nyt käsiteltävässä hallintoasiassa on ensin tarpeen varmistua siitä, onko onnenpelilain (käsiteltävän asian kannalta merkityksellisen version) 10 §:n 19 momentin kaltainen säännös direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu tekninen määräys.
- 16 Direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa mainitaan seuraavat neljä teknisten määräysten luokkaa: i) ”tekninen eritelmä”; ii) ”muu vaatimus”; iii) ”palveluja koskeva määräys” ja iv) ”jäsenvaltioiden lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö taikka joissa kielletään palvelujen tarjoaminen, palvelujen käyttö tai sijoittautuminen palvelujen tarjoajana”. Asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokouksessa, on varma siitä, että onnenpelilain 10 §:n 19 momentin säännös käsiteltävän asian kannalta merkityksellisessä versiossaan ei kuulu käsiteltävässä asiassa ”teknisen eritelmän” tai ”muun vaatimuksen” luokkaan, koska ensiksi mainitussa tapauksessa kansallisen toimenpiteen on koskettava tuotetta tai sen pakkausta ja viimeksi mainitussa tapauksessa siinä on vahvistettava edellytykset, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi kyseessä olevan tuotteen koostumukseen, luonteeseen tai kaupan pitämiseen (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 28.5.2020, ECO-WIND Construction, C-727/17, EU:C:2020:393, 32, 36 ja 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Siltä osin kuin käsiteltävässä asiassa esille tuleva kysymys ei koske tuotteita, on epäselvää, voidaanko tässä hallintoasiassa kyseessä olevaa kansallista säännöstä luonnehtia ”palveluja koskevaksi määräykseksi” tai ”jäsenvaltioiden laeiksi, asetuksiksi ja hallinnollisiksi määräyksiksi, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö taikka joissa kielletään palvelujen tarjoaminen, palvelujen käyttö tai sijoittautuminen palvelujen tarjoajana”, koska kyseessä oleva kansallinen säännös voi pohjimmiltaan koskea onnenpelitoiminnan palveluja, joihin sovelletaan kieltoa kannustaa osallistumaan onnenpeleihin, vai voidaanko se ymmärtää kielloksi, joka koskee onnenpeleihin kannustamiseksi harjoitettavaa

itsenäistä toimintaa, joka on onnenpelitoiminnan harjoittajan yksipuolista toimintaa eikä täytä direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua ”palvelun” edellytyksiä, sillä se ei ole ”palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettava palvelu”.

- 17 Koska direktiivillä 2015/1535 on kumottu teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/34/EY ja koska direktiivin 2015/1535 merkityksellisillä säännöksillä on pääosin sama ulottuvuus kuin direktiivin 98/34 merkityksellisillä säännöksillä, mainittua direktiiviä koskeva unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö on sovellettavissa lähtökohtaisesti myös direktiiviin 2015/1535 (ks. analogisesti unionin tuomioistuimen tuomio 17.6.2021, M.I.C.M., C-597/19, EU:C:2021:492, 107 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Arvioidessaan onnenpeleihin Saksassa sovellettavia säännöksiä unionin tuomioistuin on jo selventänyt, että tietyt onnenpelejä koskevan osavaltiosopimuksen säännökset voidaan luokitella ”palveluja koskeviksi määräyksiksi”, koska ne koskevat direktiivin 98/34 1 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettua ”tietoyhteiskunnan palvelua”. Näihin määräyksiin kuuluu onnenpelejä koskevan osavaltiosopimuksen 4 §:n 4 momentissa säädetty kielto tarjota onnenpelejä internetin välityksellä, tämän osavaltiosopimuksen 25 §:n 6 momentissa luetellut poikkeukset tähän kieltoon, kyseisen osavaltiosopimuksen 21 §:n 2 momentin mukaiset rajoitukset mahdollisuuteen tarjota urheiluedonlyöntejä televiestintälaitteiden välityksellä sekä tämän saman osavaltiosopimuksen 5 §:n 3 momentin mukainen kielto mainostaa internetin tai televiestintälaitteiden välityksellä tarjottavia onnenpelejä (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 4.2.2016, Sebat Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, 75 kohta). Asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokoonpanossa, huomauttaa, että Liettuan tasavallassa ei ole kiellettyä tarjota (harjoittaa) onnenpelejä internetin välityksellä, mutta sen sijaan on kiellettyä kannustaa osallistumaan onnenpeleihin levittämällä tietoa tai harjoittamalla suostuttelua missä tahansa muodossa ja millä tahansa keinoilla. Tältä osin kansallisissa säännöksissä määritetään edellytykset onnenpelien tarjoamiselle ja kielletään onnenpelipalvelujen mainostaminen.
- 18 Kun otetaan huomioon käsiteltävän asian olosuhteet, asiaa käsittelevässä jaostossa, toimien laajennetussa kokoonpanossa, tulee esille kysymys siitä, voidaanko onnenpelilain 10 §:n 19 momenttiin sisältyvää sääntelyä, siltä osin kuin se koskee onnenpelitoiminnan harjoittajan verkkosivustolla julkaistuja tietoja, pitää ”teknisenä määräyksenä” sillä perusteella, että se kuuluu direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun ”palveluja koskevien määräysten” luokkaan. On niin, että ”teknisen määräyksen” luokka kattaa yksinomaan säännöt, jotka koskevat tietoyhteiskunnan palveluja, toisin sanoen kaikkia etäpalveluina sähköisessä muodossa palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavia palveluja (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 20.12.2017, Bent Falbert, C-255/16, EU:C:2017:983, 27 kohta). Käsiteltävän asian olosuhteissa on kuitenkin epäselvää, täyttääkö onnenpelilain 10 §:n 19 momenttiin sisältyvä sääntely, siltä osin kuin se koskee

onnenpelitoiminnan harjoittajan omalla verkkosivustollaan julkaisemia tietoja, tosiasiaa kaikki direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna ”palvelun” edellytykset. Kun pidetään mielessä, että onnenpelitoiminnan harjoittaja tarjoaa pelipalvelua verkkosivustollaan vierailijalle henkilölle, on luonnollista, että verkkosivustolla annetaan tietoa onnenpeleistä, myös tietoa, joka kannustaa vierailijaa käyttämään pelipalvelua. Tässä tilanteessa asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokouksessa, on epävarma siitä, tarkoittaako se seikka, että henkilö vieraillee onnenpelitoiminnan harjoittajan verkkosivustolla, joka sisältää tiettyjä tietoja onnenpeleistä, hankkiakseen kyseisen onnenpelipalvelun, että palvelu toimitetaan henkilökohtaisen pyynnön perusteella tapahtuvana tiedonsiirtona, toisin sanoen ”palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä”.

- 19 Asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokouksessa, pitää näin ollen tarpeellisenä pyytää unionin tuomioistuinta selvittämään, onko onnenpelilain 10 §:n 19 momentin kaltainen kansallinen säännös direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu ”tekninen määräys” siltä osin kuin se koskee onnenpelitoiminnan harjoittajan verkkosivustolla onnenpeleistä julkaistuja tietoja.

Kansallinen lainsäädäntökäytäntö, jossa sääntelyn muuttamisesta ei ilmoiteta komissiolle

- 20 Jos ensimmäiseen kysymykseen annettava vastaus vahvistaa, että onnenpelilain 10 §:n 19 momentti on tosiasiaa ”tekninen määräys”, kysymys siitä, olisiko siitä pitänyt ilmoittaa direktiivin 2015/1535 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti, on myös merkityksellinen käsiteltävässä asiassa. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on selvennetty, että jotta uutta kansallista lainsäädäntöä voidaan pitää teknisenä määräyksenä, joka on direktiivin 98/34 nojalla ilmoitettava, lainsäädännön on oltava sellaista, ettei siinä rajoituta säätämään uudelleen sellaisista jo voimassa olevista teknisistä määräyksistä, jotka on annettu komissiolle asianmukaisella tavalla tiedoksi, tai rajoituta korvaamaan tällaisia määräyksiä uusia tai täydentäviä teknisiä eritelmiä tai muita vaatimuksia lisäämättä (ks. vastaavasti unionin tuomioistuimen tuomio 20.12.2017, Bent Falbert, C-255/16, EU:C:2017:983, 23 kohta). On tärkeää, että jäsenvaltion talouden toimijat saavat tietoonsa toisen jäsenvaltion teknisiä määräyksiä koskevat hankkeet ja niiden ajallisen ja alueellisen soveltamisalan, jotta ne voivat tuntea niille mahdollisesti asetettavien velvollisuuksien laajuuden ja varautua ennalta näiden säästöjen voimaantuloon mukauttamalla tarvittaessa ajoissa tavaroita tai palveluitaan (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 4.2.2016, Sebat Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, 83 kohta). Asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokouksessa, huomauttaa, että 1.7.2021 saakka voimassa olleen onnenpelilain 10 §:n 19 momentin sanamuotoon sisältyneellä kiellä oli rajattu soveltamisala, jota – vaikka se ei muuttunutkaan alueellisesti tai ajallisesti – on tarkistettu merkittävästi myöhemmillä muutoksilla. Kyseiseen, 1.7.2021 saakka voimassa olleeseen lain versioon sisältyi nimenomainen kieltä järjestää pelejä tai kilpailuja, testipelejä, arpajaisia ja muita tapahtumia, jotka kannustavat osallistumaan

onnenpeleihin, etänä tapahtuvat onnenpelit mukaan lukien, onnenpelipaikkojen tai onnenpelitoiminnan harjoittajan verkkosivuston ulkopuolella. Näin muotoiltu kiello ei kuitenkaan koskenut pelkkien onnenpelejä koskevien tietojen julkaisemista onnenpelitoiminnan harjoittajan verkkosivustolla, mikä viittaa siihen, että onnenpelilain 10 §:n 19 momentin uudella sanamuodolla rajoitettiin sellaisten markkinointitoimenpiteiden käyttöä, jotka perustuvat asiakkaan osallistumiseen, ja siten laajennettiin aiemmin sovelletun onnenpeleihin kannustamista koskevan kiellon soveltamisalaa.

- 21 Asiaa käsittelevä jaosto, toimien laajennetussa kokoonpanossa, on näin ollen epävarma siitä, mitä päätelmiä kansallisten hallinto- ja oikeusviranomaisten olisi tehtävä siitä, että unionin oikeuden mukaista velvoitetta ilmoittaa teknisestä määräyksestä on jätetty noudattamatta lainsäädäntömenettelyn aikana, kuten käsiteltävässä asiassa, jos kyseiseen lakiin tehdyt muutokset ovat direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuja ”teknisiä määräyksiä” [– –]. Asiaa käsittelevässä jaostossa, toimien laajennetussa kokoonpanossa, tulee esille kysymys siitä, onko direktiiviä 2015/1535 tulkittava siten, että onnenpelilain kaltaisen kansallisen lainsäädännön, jonka säännöksistä on ilmoitettava direktiivin 2015/1535 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos niitä pidetään kyseisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuina ”teknisinä määräyksinä”, säännöstä ei voida panna täytäntöön talouden toimijoita vastaan hallinnollisia rikkomuksia koskevan vastuun toteamiseksi aloitetussa menettelyssä, jos säännökseen, jota pidetään teknisenä määräyksenä, tehdyistä muutoksista ei ole ilmoitettu mutta jos lain, sellaisena kuin se oli annettu aiemmin, sanamuoto ilmoitettiin komissiolle.
- 22 Tässä tilanteessa nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien oikeussuhteiden kannalta merkityksellisten unionin oikeuden säännösten tulkintaan ja soveltamiseen liittyvien epäilyjen hälventämiseksi on asianmukaista pyytää unionin tuomioistuinta tulkitsemaan kyseisiä unionin oikeuden säännöksiä. Vastaus tämän välipäätöksen päätösosassa esitettyihin kysymyksiin on ratkaiseva nyt käsiteltävän asian kannalta, koska se mahdollistaisi etenkin unionin säännösten todellisen sisällön selvittämisen ja unionin oikeuden ensisijaisuuden turvaamisen.

Edellä esitetyn perusteella [– –], [– –] [viittaus prosessioikeudellisiin säännöksiin] asiaa käsittelevä jaosto

päittää seuraavaa:

[– –] [vakiomuotoinen menettelyn sanamuoto]

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- 1) Onko onnenpeleistä annetun Liettuan tasavallan lain (Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymas) 10 §:n 19 momentin kaltainen kansallinen säännös teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien

tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9.9.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2015/1535 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettu ”tekninen määräys” siltä osin kuin se koskee onnenpelitoiminnan harjoittajan verkkosivustolla julkaistuja onnenpelejä koskevia tietoja?

2) Onko direktiiviä 2015/1535 tulkittava siten, että onnenpeleistä annetun Liettuan tasavallan lain kaltaisen kansallisen lainsäädännön, jonka säännöksistä on ilmoitettava direktiivin 2015/1535 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos niitä pidetään kyseisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettuina ”teknisinä määräyksinä”, säännöstä ei voida panna täytäntöön talouden toimijoita vastaan hallinnollisia rikkomuksia koskevan vastuun toteamiseksi aloitetussa menettelyssä, jos säännökseen, jota pidetään teknisenä määräyksenä, tehdyistä muutoksista ei ole ilmoitettu mutta jos lain, sellaisena kuin se oli annettu aiemmin, sanamuoto ilmoitettiin?

[--]

[--]

[vakioimuotoinen menettelyn sanamuoto ja tuomioistuimen kokoonpano]

TYÖASIAKIRJA